

ETT TIGHT TEAM som

Om man vill att arbetsdagarna ska gå i sin gilla lunk utan några större utmaningar ska man nog inte söka jobb inom Funktionsområde neuroradiologi vid Karolinska Universitetssjukhuset. Men neuroradiologen Lucas Lönn tycker att det är ett fantastiskt ställe att jobba på.

– Jag gillar den nyfikenhet och det engagemang som finns här. Vi utvecklar hela tiden vårt arbete och vill ligga i framkant, det är roligt att få vara en del av det, säger han.

tolkar bilder och förklarar

Funktionsområde neuroradiologi har fyra toppmoderna magnetkameror och den enda magnetkameran i Mälardalen som är tillgänglig dygnet runt.

Vi besöker Lucas Lönns arbetsplats en förmiddag när det som vanligt råder full aktivitet här. I flera stora och några mindre rum pågår fortlöpande arbetet med högspecialiserad neuroradiologisk bilddiagnostik och terapi. Medarbetarna sitter i långa rader vid sina digitala bildgranskningsstationer med tre skärmar på varje. De arbetar fokuserat med bilderna framför sig, men det är ändå inte särskilt tyst i lokalerna. Hela tiden uppstår snabba samtal när någon rådfrågar en kollega eller flera personer samlas framför några bilder och konfererar intensivt innan de skingras igen.

– Vi jobbar som ett team, väldigt tätt tillsammans. Det är enkelt att konsultera mina kollegor, man tappar inte ansiktet för att man frågar de andra, tvärtom, säger Lucas Lönn.

Han arbetar inom magnetkameradelen av Funktionsområde neuroradiologis verksamhet. Med hjälp av fyra

toppmoderna magnetkameror utförs här stora och växande volymer av MR-diagnostik och -kontroller. När medicinska framsteg gör att patienter med allvarliga neurologiska sjukdomar lever längre, får Lucas Lönn och hans kollegor allt mer att göra.

– Vid exempelvis MS har ju behandlingsmetoderna drastiskt förbättrats. I dag finns ett stort antal verksamma mediciner och MS-patienter kan leva lika länge som alla andra. Det har skapat ett stort behov av att monitorera behandlingen bland annat med hjälp av bilddiagnostik, säger han.

FORSKNINGSINTENSIV MILJÖ LOCKAR

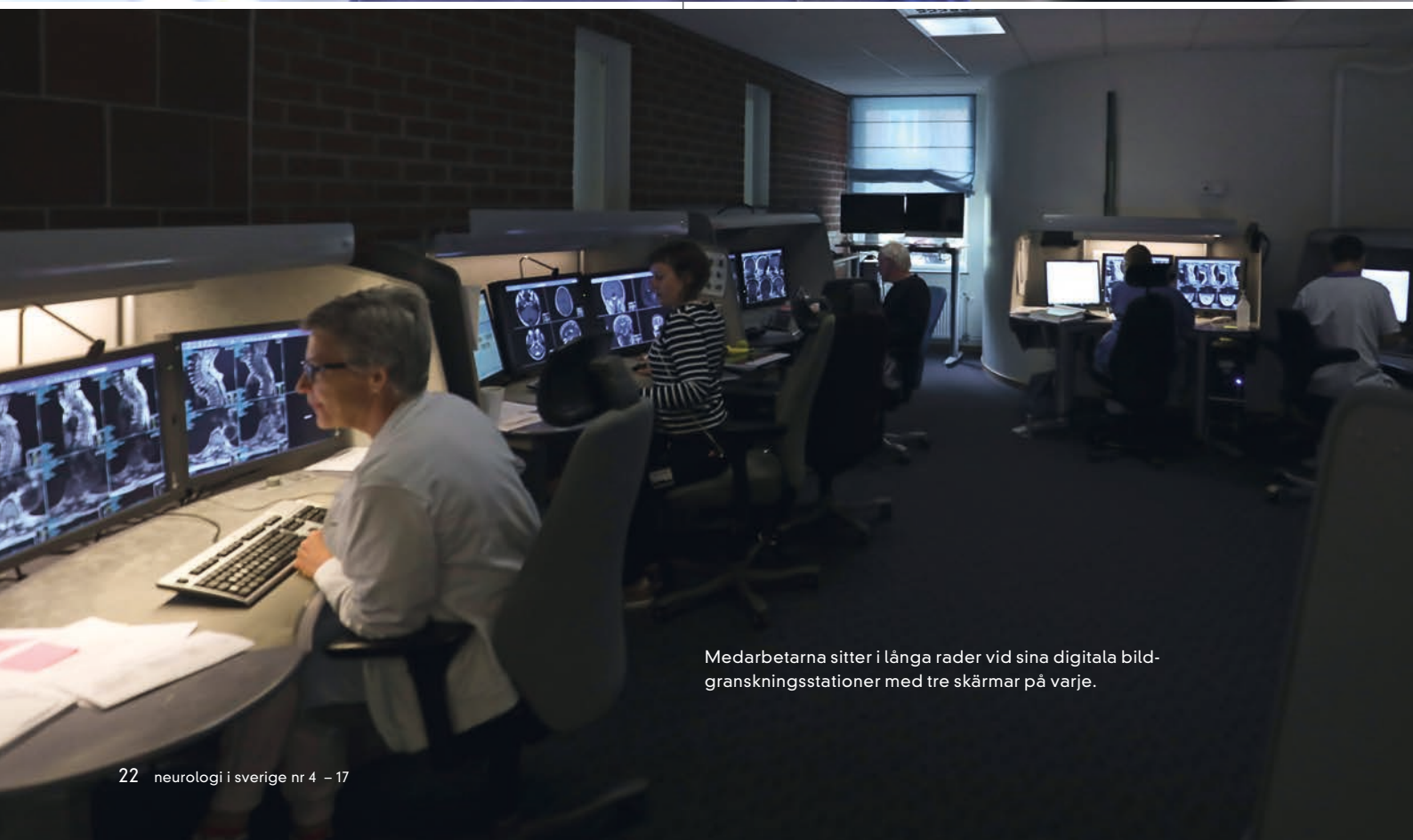
Det som lockade Lucas Lönn hit år 2010 var framför allt det stora inslag av forskning och utveckling som präglar Funktionsområde neuroradiologi på många olika sätt. Han gillar

"I flera stora och några mindre rum pågår fortlöpande arbetet med högspecialiserad neuro-radiologisk bilddiagnostik och terapi."

Lucas Lönn arbetar inom magnetkameradelen av Funktionsområde neuroradiologis verksamhet.

Medarbetarna sitter i långa rader vid sina digitala bildgranskningsstationer med tre skärmar på varje.

Till vänster: Omvårdnadschef Karolina Ödman. Ovan: Angiografi och neurointervention är viktiga och växande expertområden.

att vara en del av en verksamhet som föder forskningsframsteg och nya behandlingsmetoder som räddar liv. Ett aktuellt exempel är behandlingen med trombektomi hos strokepatienter, där Karolinska Universitetssjukhusets neuroradiologer var pionjärer när de började använda metoden redan för tio år sedan. De har varit drivande i den forskning och utveckling som lett fram till genomslaget för trombektomi, som nu tydligt visats öka chansen till funktionellt oberoende för patienter efter en medelsvår till svår stroke.

Men, säger Lucas Lönn, det finns också mer vardagliga exempel på hur kunskapssökande och strävan att utvecklas märks på hans jobb:

– Varje dag precis efter lunch har vi på MR en internrond där vi går igenom alla intressanta fall det senaste dygnet. Det drar alltid över lite eftersom det finns så mycket att diskutera och alla är så engagerade i sitt jobb. Och på fredagarna möts röntgenläkare, röntgensjuksköterskor och sjukhusfysiker för att titta på aktuella fall och diskutera hur vi kan förbättra våra arbetsmetoder. Det ger en kontinuerlig produktutveckling av det vi sysslar med.

Liknande beskrivningar återkommer när vi talar med andra medarbetare under rundvandringen i Funktionsområde neuroradiologis domäner i bottenvåningen av Neurocentrums höga byggnad på det gamla sjukhusområdet. De som jobbar här talar gärna om teamkänslan och den forskningsintensiva miljön. Omvårdnadschef Karolina Ödman berättar om röntgensjuksköterskornas självständiga roll och samarbetet med övriga yrkeskategorier:

– Vår kompetens att arbeta självständigt med bildgranskning gör ju att vi röntgensjuksköterskor jobbar med två fokusområden parallellt – radiologi och omvårdnad. Tillsammans med teamarbetet gör det att många tycker det är utvecklande att jobba här, säger hon.

Fredrik Ståhl är nyanställd ST-läkare och tolkar med stöd av erfarna kollegor bilder tagna med datortomografi.

– Det här känns som en jättespännande verksamhet i ständig utveckling och expansion! säger han om sin nya arbetsplats.

Studenterna har många frågor och diskussionerna är livliga. Det akademiska uppdraget genomsyrar tydligt verksamheten vid Funktionsområde neuroradiologi.

”Det akademiska uppdraget avspeglas i att det finns en professor, ett flertal docenter och ett tiotal doktorander bland medarbetarna.”

VIKTIGT UTBYT MELLAN KLINIKER OCH RADIOLOGER

Radiologin vid Karolinska universitetssjukhuset organiserades om 2016 och neuroradiologiska kliniken bytte namn till Funktionsområde neuroradiologi. I detta ingår neuroradiologisk verksamhet i både Solna och Huddinge med sammanlagt cirka 130 anställda. I personalen finns neuroradiologer, röntgensjuksköterskor, fysiker, undersköterskor och administratörer. Det akademiska uppdraget avspeglas i att det finns en professor, ett flertal docenter och ett tiotal doktorander bland medarbetarna.

Funktionsområde neuroradiologi utför högspecialiserade undersökningar med datortomografi, magnetkamera och angiografi samt olika typer av interventionell neuroradiologi. Inom funktionsområdet ligger ansvaret för neuroradiologisk slutdiagnostik och terapi i Stockholmsregionen med sina två miljoner invånare och man konsultgranskar även många inskickade bilder från andra delar av landet.

– Allt som är svårt, som man inte vet vad det är, skickas till oss från praktiskt taget hela landet. Vi har radiologer som fattar vad det är man ser på bilderna. Eller som känner någon i Europa som fattar det, säger funktionsområdeschef Magnus Kaijser.

– Vi tar gärna emot ännu fler svåra fall. Det är win-win. För oss är det en fördel att se många ovanliga fall, det krävs för att bli bra och fortsätta att vara det.

Magnus Kaijser är en docent i epidemiologi som blev neuroradiolog och kom till Karolinska Universitetssjukhuset 2009. Han beskriver sig som ”barn i huset” och är sedan två år chef för det som nu kallas Funktionsområde neuroradiologi. Även Magnus Kaijser bekräftar, inte utan viss stolthet, bilden av en verksamhet där forskning, utveckling och lärande står högt i kurs.

– Det finns en lång tradition här av att vara en framåtsträvande enhet som inte bara hänger med i utvecklingen utan även är drivande i den, säger han och berättar om en av sina legendariska företrädare, framlidne professor Torgny Greitz.

– År 1973 köpte han på eget bevåg in vår första datortomograf och sade efteråt till sjukhusdirektionen att ”ni får sätta mig i fängelse om ni vill”.

En allt viktigare del i denna utvecklingsinriktade tradition är, anser Magnus Kaijser, en stark strävan att stärka samver-

kan och kunskapsutbyte mellan kliniker och radiologer. Han berömmar sin företrädare Olof Flodmark som var djärv nog att anställa en neurokirurg för att arbeta på den neuroradiologiska kliniken. Sedan dess har fler sådana anställningar gjorts och han gläder sig åt att det bland medarbetarna nu finns en neurolog under utbildning till radiolog.

– Jag vill gärna se fler kliniker bli radiologer. Det räcker inte att vara bra på att titta på bilder – det är bara om vi också kan sjukdomarna som vi verkligen kan hjälpa klinikerna att fatta beslut om handläggningen. Det är att tolka och förklara som är vår grej, säger han.

– Rondverksamheten är nästan vårt viktigaste arbete. Jobbet är inte klart förrän den som har beställt undersökningen har förstått svaret och vet vad som bör göras. Det nära samarbetet mellan oss och klinikerna är oerhört viktigt på många områden, inte minst i strokeflödet och inom tumörkirurgin.

ÖPPET DYGNET RUNT

Under dagtid löper flödet av planerade undersökningar parallellt med akutflödet. Ett digitalt prioriteringssystem hjälper personalen att ta det som är mest bråttom först. Akutverksamheten fortsätter när dagen är slut. Dygnet runt kommer nya patienter för undersökning och fler bilder för bedömning hit; Funktionsområde neuroradiologi har den enda dygnet-runt-beredda MR-kameran i Mälardalen.

– Vissa undersökningar måste göras mitt i natten, ibland går det inte att vänta. Vi är här för patienterna, säger Magnus Kaijser.

– Det blir mer och mer bråttom, ju bättre behandlingsmetoderna blir. Förr lade man in en strokepatient i några dagar och om patienten överlevde så påbörjade man rehabilitering. I dag kan svårt sjuka strokepatienter med modern behandling ibland tillfriskna på operationsbordet och gå hem nästa dag.

Den omfattande jourverksamheten påverkar förutsättningarna för rekrytering och bemanning.

– För att arbete på obekvämt arbetstid ska bli så rimlig del som möjligt av den totala arbetstiden, är det viktigt att vi även har tillräckligt att göra på dagarna, säger Magnus Kaijser.

– Alltför täta jourpass leder till personalbrist som märks som vårdplatsbrist på akutsjukhusen, särskilt under vissa delar av året. En viktig uppgift för mig som funktionsområdeschef är därför att försöka ta hem så mycket verksamhet som möjligt som inte är akut.

I FLYTTAGEN

För närvarande pågår planeringen av Funktionsområde neuroradiologis flytt till Nya Karolinska Solna. Det är många detaljer att hålla koll på för att helheten ska bli bra. Blir belysningen i de nya lokalerna för bildgranskning sektionsvis dimbar så att alla granskare kan få just den belysning som de föredrar att arbeta i? Är säkerheten på MR-avdelningen löst på ett sätt som förhindrar olycksfall på grund av magnetresonanskamerornas urstarka magneter? Och så vidare.

– Flytten bjuder på en hel del utmaningar, konstaterar Magnus Kaijser.

Men han ser ändå framåt med förväntan. Flytten är en del av en pågående förändring som förhoppningsvis leder fram

Funktionsområdeschef Magnus Kaijser tar gärna emot ännu fler svåra fall.

till en ännu mer effektiv organisation. Specialisterna på huvud-hals-radiologi kommer efter internationell förebild att bli en del av Funktionsområde neuroradiologi, där de två arbetsplatserna i Solna respektive Huddinge kommer att ha olika profiler. Bland annat kommer Huddinge att fortsätta ha en tydlig inriktning på bland annat neurodegenerativa sjukdomar och öronmissbildningar, medan exempelvis strokevård och neurokirurgi kommer att vara viktiga verksamheter i Solna.

– Att ha en långsiktig vision för verksamheten är viktigare än månadsplaner. Här finns människor som brinner för sitt ämne. Vi bygger vår struktur på engagemang.

HELENE WALLSKÄR
Foto: SÖREN ANDERSSON